

Tror på økt nordisk samarbeid

NIOM er delt i to, og er blitt kvitt et habilitetsproblem. Oppdragsmengden synes å øke, og NIOMs instituttsjef, professor Stig Karlsson, ser en liten vridning mot mer klinisk rettet forskning. Samtidig tror han det nordiske samarbeidet vil bli sterkere i fremtiden, etter en liten nedgangsperiode.

Sertifiseringsvirksomheten innen NIOM ble 1. januar i år skilt ut som egen stiftelse; NIOM Certification. Nå heter den andre delen, som tidligere var kjent som NIOM Laboratorier, bare NIOM. Det står, nå som før, for Nordisk institutt for odontologisk materialprøvnning. Instituttsjefen ved NIOM, Stig Karlsson, forteller om økning i oppdragsmengden til NIOM etter at sertifiseringsvirksomheten ble skilt ut som egen juridisk enhet:

– Dette med å skille ut sertifiseringsdelen er blitt diskutert helt siden CE-merkingen kom. Nå er delingen et faktum. Navnet NIOM Certification kan de beholde ut 2005, da må de skifte til et navn uten akronymet NIOM. Jeg tror det er bra for alle parter at vi har fått et juridisk skille mellom de to virksomhetene. Tidligere kunne det være slik at den samme personen i det ene øyeblikket skulle godkjenne et produkt, og i det neste være den som utførte en kritisk test på det samme produktet. Produsenter som visste om denne dobbeltrollen kviet seg kanskje for å gi NIOM testoppdrag. Og vi hadde et habilitetsproblem som nå er løst.

– Har det som er igjen under navnet NIOM fått noen nye oppgaver etter delingen?

– Jeg synes i hvert fall å merke en økning i oppdragsmengden. Og vi trener eksterne oppdrag, så lenge Nordisk råd finansierer 65 prosent av vår virksomhet. Vi har blant annet to store prosjekter for Sosial- og helsedirektoratet gående. Det ene er også fylkestannlegene og Tannlegeforeningen involvert

Stig Karlsson har vært instituttsjef ved NIOM siden 1. september 2003. Han har sett en liten økning i NIOMs oppdragsmengde i år og tror dessuten at det nordiske samarbeidet vil bli styrket med utvidelsen av EU.

i en del av, og det dreier seg om analyser av innholdet i de hyppigst anvendte komposittene her i landet. Den første delen av prosjektet er hovedsakelig laboratorietesting, mens den delen som fylkestannlegene og NTF skal være med på blir mer klinisk rettet. Jeg registrerer stor interesse blant fylkestannlegene, og samtlige fylker er med å finansiere prosjektet.

– Er det mye som er ugjort når det gjelder kompositter?

– Jeg vil si at mye er gjort, men også at mye forskning som er relevant og interessant for praksis gjenstår. Min tanke er at NIOMs virksomhet etter hvert skal dreies litt mer mot biologiske og kliniske spørsmålsstillinger. Det andre prosjektet jeg nevnte, som er fullfinansiert av Sosial- og helsedirektoratet

tet, ser på kjeveortopediske plater for barn og ungdom. Vi undersøker de mest brukte plastmaterialene blant norske kjeveortopeder, og ser på hvilke sub-stanser som løses ut, med hvilke konsekvenser.

– Hvor mange ansatte er det i NIOM?

– Vi er 20 heltidsansatte og 4–5 på deltid. Dessuten har vi seks gjesteforskere, fra Finland, Sverige og Norge, og to tyrkiske doktorgradsstipendiater. De to medarbeiderne i NIOM Certification er også fortsatt fysisk plassert her, og det er det ingen tanker om å endre på.

– Er alle de nordiske land representert blant de fast ansatte?

– Nei, det er faktisk bare jeg som ikke er norsk i NIOM. Og én av de to i NIOM Certification er også svensk. Nordisk råd ønsker at dette skal være annerledes, men det har ikke vist seg så lett å få til. Mange har vært ansatt her veldig lenge, helt siden starten i 1972. Det er en kompetent og stabil stab, der folk synes å trives. Dermed er det ikke mange som slutter. Men etter hvert som vi får ledige stillinger er det blitt slik at de blir utlyst på åremål, med mulighet for ansettelse i to ganger fire år. Det er positivt på sett og vis, men også en kinkig sak rekrutteringsmessig. En forsker som har vært her i to år, begynner kanskje allerede å se seg om etter noe annet, fordi han eller hun vet at perioden snart kan være over. Og det tar lang tid å komme inn i sakene her, så to år er bare innledningen. Det er først etter de to årene at man er helt på høyden, sier

Karlsson, som selv er ansatt på åremål. I første omgang frem til 2007, med mulighet for forlengelse til 2011.

– Hvordan står det til med interessen for det nordiske samarbeidet, nå som nesten alle er med i EU?

– Jeg tror den interessen er sterkt på vei tilbake, og merker en klar endring i forhold til for rundt fem år siden. Landene i Norden står nærmere hverandre enn mange av både de tidligere og de nye EU-landene. Med utvidelsen av EU tror jeg de nordiske landene igjen kommer til å søke mer sammen. Det ville jeg personlig se som en fordel. Vi har for eksempel nylig dannet et nytt NIOM Network som skal fremme forskning på dentale biomaterialer. De som er med på det er Bergen i Norge, Göteborg i Sverige, København i Danmark, Åbo i Finland, og NIOM er motoren, forteller Stig Karlsson.

– Har dere mye kontakt med den enkelte tannlege?

– Vi får en del henvendelser, e-post og telefoner med erfaringer og spørsmål om allergiske eller toksiske reaksjoner på materialer, for eksempel. Men vi skulle gjerne hørt fra flere. Det kan også være nyttig å ta en tur innom oss på Internett, der det etter hvert ligger en del relevant informasjon for allmennpraktikeren. Adressen er www.niom.no. E-post-adressen vår er niom@niom.no og telefonnummeret er 67 51 22 00, inviterer Stig Karlsson.

Tekst og foto: Ellen Beate Dyvi